

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY

BIULETYN ORGANIZACYJNY

Warszawa, ul. Senatorska 11

Telefon: 671-59

Adres telegraficzny: TURYSTYKA

ROK I.

KWIECIEŃ 1957

NR. 3

VI PLENUM

Zarządu Głównego

P. T. T. K.

W dniach 16 i 17 marca br odbywały się w gmachu T-wa przy ul. Senatorskiej 11 w Warszawie obrady VI-go PLENUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK. Udział w nich wzięli poza członkami Zarządu Głównego, w skład którego dekreptowane na początku obrad kol.kol.M.Najdera i R.Peretjatkowicza, również i przedstawiciele Komisji Społecznych, Zarządów Okręgów oraz większych Oddziałów, a w charakterze gości m.in. przew. Komitetu d/S Turystyki - ob.Zb.Kulczycki oraz sekr.Part.Komisji Sportu i Turystyki przy KC-PZPR - ob. B.Machcewicz.

Obrady, w których wzięło udział ponad 100 osób, przewodniczyli prez.ZG kol.S.Zienba oraz wprez.kol.M.Arozyński.

Tak szeroki udział aktywu T-wa miał na celu m.in. zapoznanie go z żywotnymi i nurtującymi PTTK zagadnieniami, przeprowadzenie wspólnej wymiany poglądów, a także obmyślenie razem odpowiednich decyzji zmierzających do dalszego usprawniania pracy i rozwoju T-wa.

Sprawozdanie z działalności T-wa za rok 1956 złożył sekretarz Z.Gł.kol.Z.Jędrzejkiewicz, a w zakresie finansowym skarbnik T-wa - kol.S.Gabryszewski. Referaty programowe wygłosili kol.kol.: wprez.M.Sobolewski - organizacyjny; wprez.S.Jarosz - krajoznawczy; członek Z.Gł.dr.K.Zakuski - o tury-

Najważniejsze tezy organizacyjne w istotnym skrócie łącznie z komentarzem brzmią, jak następuje:

- przyjęcie nowej organizacji Komitetu na naradzie krajowej należy uważać za wielki sukces PTTK i realizację wysuwanych przez nas od trzech lat postulatów,

- wszystkie Komisje Społeczne PTTK oraz działacze b.PTK i PTT wypowiedzieli się na specjalnie organizowanych naradach za utrzymaniem PTTK, jako jednolitej organizacji,

- w sytuacji organizacyjnej PTTK wyniknęły w toku realizacji uchwał V Plenum pewne perturbacje, które doprowadziły do niepokoju w terenie,

- bezpośrednimi przyczynami tego były fałszywie interpretowane uchwały Prezydium ZG o redukcji etatów oraz kierunek i tempo prac nad decentralizacją. Należy wyjaśnić, że Prez. Z.Gł. n i g d y nie głosił i nie głosi tezy o likwidacji Z. Okręgów (zostało to zresztą na Plenum całkowicie wyjaśnione), a dążyło jedynie do obniżenia etatów, zatwierdzonego obecnie w całości przez Komisję Budżetową,

- sprawa usamodzielnienia Komisji Społecznych, będąca realizacją decentralizacyjnych uchwał V Plenum, w połączeniu z akcją oszczędności etatowych w Zarz. Okręgów, wywołała w terenie wrażenie decentralizacji kosztem ograniczenia funkcji i roli Z. Okr. Zrodziła się stąd akcja protestacyjna, zmierzająca nawet do zwłokowania nadzwyczajnego krajowego Zjazdu Delegatów. Tymczasem interesy Okręgów są w regulaminach Komisji uchwalonych przez Prezydium ZG w pełni respektowane i zawarowane, a nawet rola ich doznała wzmocnienia w porównaniu ze stanem dotychczasowym,

- szereg protestów wywołała uchwała Prezydium ZG o przyznaniu przedstawiciela Komisji Społecznych stanowczego głosu w obradach Prezydium. I ta sprawa została należycie wyjaśniona. Poszerzenie interpretacji Statutu T-wa było realizacją decyzji V Plenum, przeistaczających Komisje z organów opiniodawczych w organy kierujące w swoim zakresie działalnością turystyczno-krajoznawczą T-wa. Jest ona zatem uwięzieniem długoletniej walki aktywu społecznego,

- sprawa ta postawiła z całą ostrością konieczność zmiany Statutu. Obecne Plenum m u s i rozstrzygnąć kierunek reform, który winien stanowić podstawę prac i projektu Komisji Statutowej. Wydaje się najskusniejszym, aby w przyszłości s t a t u t o w o połączyć zarządy

terenowe wszystkich szczebli z reprezentacją Komisji Społecznych. Zarządy terenowe winny składać się z przedstawicieli swych Komisji Społecznych oraz niższych jednostek organizacyjnych, spełniając w ten sposób właściwe funkcje ogólnej koordynacji i kierownictwa. Stąd też cała działalność powinna koncentrować się na szczeblu Oddziału. Zarząd Okręgu natomiast winien spełniać funkcje inicjowania, koordynacji, kontroli i instruktażu. To samo dotyczyć powinno i Z.Gł. oraz jego Prezydium, prócz zadań wynikających z jego roli organu centralnego.

Z kolei **w a ż n i e j s z e t e z y** programowe w zakresie **p r a c y KRAJOZNAWCZEJ** T-wa łądzą się ująć następująco:

- głównym celem PTTK jest rozwijanie zamiłowań do poznawania kraju ojczystego, przepajania imprez turystycznych treścią krajoznawczą, a jednocześnie do krzewienia wśród szerokich rzesz turystów świadomości społecznej o obowiązku rozszerzenia jaknajszerszej opieki i ochrony zabytków kultury i sztuki narodowej oraz osobliwości przyrody. W pracy tej oprzeć się należy na szczytnych tradycjach i dorobku b.PTK i PTT, przy ponownym włączeniu do niej dawnych, zasłużonych działaczy-krajoznawców, przy jednoczesnym wciąganiu do współpracy miłośników ukrajoznawczej turystyki z pośród młodego pokolenia.

Najbardziej sprawę te winien ZG i wszystkie jego ogniwa organizacyjne zwrócić jak najbardziej uwagę, istotnie woleć je w życie, otoczyć serdeczną opieką i zapewnić odpowiednie środki. Wszystkie prace w tym zakresie winny ogniskować się w Komisji Krajoznawczej Z.Gł.¹ w jej terenowych odpowiednikach.

Stwierdziwszy, że **m i ę d z y n a r o d o w y** **r u c h t u r y s t y c z n y** jako zjawisko masowe, posiada olbrzymie znaczenie kulturalne, społeczne i gospodarcze - narastający i u nas problem turystyki zagranicznej

winien oprzeć się na następujących przesłankach:

- należy uznać za celową i wskazaną pełną reaktywizację PTTK w międzynarodowych organizacjach turystycznych,

- Turystyka zagraniczna winna być oparta zasadniczo o wymianę dewizową; - bezdewizową wypadałoby ograniczyć do młodzieży i nielicznych grup o charakterze organizacyjnym lub kulturalnym.

- rozwój turystyki zagranicznej, a zwłaszcza zagranicznego ruchu turystycznego w Polsce, wymaga poszerzenia frontu, postawionej na odpowiednim poziomie i rzetelnie prowadzonej propagandy, informacji i usług ze zniesieniem jednocześnie dotychczasowej wyłączności Orbisa w tym zakresie,

- bazy urzędów turystycznych w Polsce wymagają bardzo starannego i przemyślanego przystosowania ich zarówno do potrzeb ruchu krajowego, jak i zagranicznego. Dotyczy to także i rozwoju motoryzacji niezbędnej tak dla turystyki zagranicznej jak i krajowej.

- - - - -

Z pośród wniosków w sprawie referowanej na Plenum przez kol. Cz. Ligockiego reorganizacji Z.U.T. wymieniać wypada m.in. następujące sformułowania:

- wszelkie projekty reorganizacji ZUT winny mieć na celu przede wszystkim sprawę poprawienia obsługi turystów i jej wyników. Wszelkie nowe eksperymentalne formy zarządzania gospodarką schroniskową - winny być wprowadzane w życie natychmiast, lecz z niezbędną ostrożnością, tak aby zapewniona była nieprzerwana i prawidłowa ciągłość eksploatacji urzędów turystycznych, ich remonty i konserwacja oraz bezpieczeństwo.

- projekt reorganizacji ZUT w woj. Krakowskim oceniony został pozytywnie przez instytucje i władze nadrzędne oraz Bank Narodowy - to też winien on być realizowany doświadczalnie i na innych terenach,

- rok 1957 winien być rokiem stosowania jaknajszerszej różnych form doświadczalnych. Dopiero zaś po przebadaniu wyni-

ków - można będzie w ciągu roku 1958 wypracować nowy ogólnopolski model gospodarczy ZUT. W uwagach końcowych podniesiono, że

- niezbędnym jest, aby centrala ZUT zarządziła przepracowanie zasad gospodarki schroniskowej indywidualnie przez poszczególne swe Oddziały w dostosowaniu do warunków i specyfiki lokalnej z jednoczesnym ponadto przygotowaniem przez nie nowego schematu organizacyjnego pomniejszonej administracji.

Do przepracowania tak poważnych zmian niezbędna jest ścisła współpraca zarówno pionu działalności jak i gospodarczego P.T.T.K.

- - - - -

Żywną dyskusję wywołała odczytana przez przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej kol. E. Mieroszewicza uchwała Prezydium z 10 III omawiająca i oceniająca działalność ZG za lata 1955 i 56, w konkluzji zaś zalecająca "przyśpieszenie, w granicach realnych możliwości, zwołanie zwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów, przewidzianego na styczeń 1958 r."

W polemice dyskusyjnej zwrócili uwagę na brak w cyt. uchwale konkretnych informacji i danych oraz na fakt, że Prezydium ZG uchwałą ze stycznia br postanowiło, że względu na pilną konieczność przeprowadzenia zmian statutowych wystąpić z wnioskiem o zwołanie KZD na jesieni br. W konsekwencji wniesiono do wybranej w pierwszym dniu obrad - Komisji Wniosekowej Plenum - postulat wzywający GKR do przedstawienia konkretnych, odpowiadających udokumentowanych materiałów, które dopiero wtedy stanowić będą rzetelną podstawę do dalszego postępowania.

Obfitość kluczowych problemów i zagadnień ujawniających się w toku obrad a nie mogących być wyczerpująco załatwionych w ramach obecnego Plenum, jak np. m.in. wytycz-

ne dla Komisji Statutowej, ustalenie terminu KZD, reorganizacja ZUT, nowy cennik usługowy w schroniskach itp. spowodowały na wniosek kol. M. Orłowieza przyjęcie uchwały, by nie kończyć w drugim dniu obrad, lecz tylko przerwać je i kontynuować dalej w terminie (do dwóch tygodni), którego dokładną datę ustali Prezydium Z.Gł.

Jednocześnie ze względu na życiowe potrzeby T-wa, jak również i obowiązujące terminy - postanowiono, przerywając ogólną dyskusję, załatwić przede wszystkim budżet na r. 1957 oraz nie mniej aktualną sprawę podwyżki składek członkowskich.

W tym celu powołana specjalnie Komisja Budżetowa Plenum pod przewodnictwem kol. St. Janikowskiego z Krakowa rozpatrzyła opracowany przez Prezydium Z.Gł. preliminarz. W wyniku rozważań przedstawiła Komisja swe wnioski nie wprowadzające zresztą żadnych zasadniczych zmian, prócz pewnych przesunięć względnie przegrupowań kredytów na Okręgi i Komisje, co zresztą uwzględnione już było uprzednio pod inną tylko postacią. Wnioski te przedstawiają się jak następuje:

1. Z budżetów komisji wyłącza się sumy przeznaczone na działalność terenową i przenosi się do działu Okręgów (do budżetów okręgów przenosi się na tej samej zasadzie pozycje przeznaczone na muzea, biblioteki, akcje stacji turystycznych, pomoc Oddziałom, działalność terenowa BW, natomiast do budżetów komisji włączają się pozycje na utrzymanie nartostrad, bezpieczeństwo wodne).

2. Podział tych sum następuje przy udziale zainteresowanych komisji ZG (podział już dokonany utrzymuje się w mocy).

3. Przyjmuje się podwyżkę składek członkowskich na zł. 36

(składkę miedziewą utrzymuje się w dotychczasowej wysokości). Podwyżka obowiązuje od 1.VII.1957r. Składki opłacone za r.1957 w dotychczasowej wysokości w terminie do 31.III.57 podwyżce (dopłacie) nie podlegają.

Składkę członkowską zł. 36 rozdziela się następująco:

3 zł. - ZG; 3.- Z.O.; 15.- - Oddz.; - 15.- Koło.

4. Popiera się wniosek ZG o utworzenie Społecznego Funduszu Turystycznego z tą poprawką, że proporcja podziału będzie następująca: 30% - ZG, 70% - teren. Do budżetu po stronie wpływów wprowadza się w ZG kwotę 100.000 (w miejsce 300.000).

5. Przyjmuje się zasadę, że ZG nie organizuje bezpośrednio żadnych imprez (centralnych) zlecając ich organizację właściwemu okręgowi. Pezycje wpływów z tego tytułu przenosi się do okręgów.

6. Przyjmuje się zasadę, że ZG nie prowadzi żadnych muzeów (nie administruje nimi). Wpływy z tego tytułu przenosi się do właściwego okręgu.

7. W układzie budżetu dotację Komitetu rozdziela się w/g organów zużywających ją (na szczeblu ZG i Z.O.).

8. Znosi się pozycję na pomoc Oddziałom¹ ustala zasadę, że ZG nie udziela żadnych bezpośrednich dotacji dla Oddziałów.

9. Fundusz płac (dla ZG i ZO) limituje się tylko w sumach ogólnych, nieprzekraczalnych. Natomiast oszczędności na funduszu płac dozwala się zużywać na cele działalnościowe.

10. Zatwierdza się fundusz płac dla Z.Okr. w/g projektu preliminarza z tym, że powiększa się sumy funduszu płac kwoty odpowiadające wynagrodzeniom za I półrocze tej ilości pracowników o którą zredukowano ilość etatów w danym Okręgu.

Ponadto Komisja wysunęła wniosek z m n i e j s z e - n i a sumy 2.181,6 tys.zł. preliminowanej na płace i wy-

datki administracyjne ZG do wysokości 1.730 tys.zł. - tj o kwotę 451.600 zł.

Wszystkie wymienione powyżej postulaty i wnioski Komisji zostały w zarządzonej głosowaniu przyjęte w całości, wobec czego uchwalony tym samym budżet T-wa na rok bieżący 1957 przedstawia się w liczbach ogólnych jak następuje:

<u>W P Ł Y W Y</u>		<u>W Y D A T K I</u>	
1. Zarząd Główny ...	8.555.800	1. Zarząd Główny	8.555.800
		Zarz.Gł.	7.420.800
		Gł.K.Rew.	235.000
		G.O.P.R.	900.000
2. Okręgi	5.489.200	2. Okręgi	5.489.200
3. Oddziały	48.516.000	3. Oddziały	48.516.000.
Razem	<u>62.561.000</u>	Razem	<u>62.561.000.</u>

W zestawieniu tym po raz pierwszy prócz kwot z dotacji Skarbu Państwa (pkt. 1-2) wstawione zostały sumy obejmujące budżety naszych Oddziałów wyliczone w oparciu o złożone przez nie, a zróżnoważone własnymi dochodami preliminarze. Na podstawie obserwacji i dotychczasowych doświadczeń wydają się one całkowicie realne.

Szczegółowe rozplanowanie poszczególnych, podanych w zestawieniu globalnie pozycji, po przepracowaniu przez Dział Fin. i Księg. Z.Gł. w myśl zatwierdzonych przez Plenum zaleceń jego Komisji Budżetowej, podane zostaną później.

Dla porównania podajemy niektóre informacje z wykonania budżetu T-wa za rok 1956.

Wpływy w okresie tym wyniosły 13.233.413 zł., wydatki zaś 12.037.327 zł, w czym administracyjne - 4.779.908 zł. a działalnościowe - 7.217.419.- zł.

Stosunek wydatków, wykazując stałą poprawę

sytuacji pionów działalnościowych, kształtował się w latach 1952-1957, jak następuje:

r.1952	-	wyd.admin.	-	2.320	tys.zł.,	wyd.dział.	-	1.077	tys.zł.
1953	-	"	"	2.507	"	"	"	2.432	"
1954	-	"	"	4.484	"	"	"	3.388	"
1955	-	"	"	4.831	"	"	"	5.237	"
1956	-	"	"	4.910	"	"	"	8.090	"

W roku bieżącym 1957 przewiduje się, zgodnie z uchwalonym przez VI Plenum budżetem:

na wydatki administracyjne - 4.476,8 tys.zł., a na wydatki działalnościowe - 9.332,2 tys.zł.

Wysoce niekorzystnie wyglądały w r.ub. wpływy ze składek członkowskich. Na zarejestrowanych 178 tys. członków, zaledwie ok. 79,5 tys. opłacało je w sposób zadowalający.

Okręgi i Komisje społeczne nie potrafiły wykorzystać z przyznaných im kredytów budżetowych, kwoty 667.000 zł.

Ilość etatów w Z.Gł. wyrażała się liczbą 71 1/2, w Okręgach - 134 w GOCR - 28, t.j. razem 233 1/2 pracowników.

Podkreślić należy wreszcie doniosłość sporządzenia po raz pierwszy za r.1955 bilansów we wszystkich szczeblach organizacyjnych PTTK. Pozwoliło to na zestawienie obrotów brutto T-wa. Ogólnie więc obroty wszystkich ogniw organizacyjnych PTTK t.j. Z.Gł., Okręgów, Oddziałów i GOCR reprezentuje, dająca obraz całej naszej gospodarki, imponującą w porównaniu do rozporządzalnych środków w, suma 354.766.291,88 zł.

Po uchwaleniu budżetu, przewodniczący w dniu tym w prez. M.Arczyński zamknął obrady zapowiadając ich wznowienie w możliwie najbliższym czasie, o czym uczestnicy obecnego Plenum zostaną odpowiednio zawiadomieni.

Bezpośrednio po Plenum odbyło się posiedzenie Prezydium Z.Gł., na którym uchwalono zwołać c.d. VI Plenum na dzień 4 kwietnia r.b.,

R.

W p r e s z c o z o n i a
w d z i a ł a l n o ś c i
Z. U. T.

Dotychczasowy centralistyczny system zarządzania gospodarką obiektów turystycznych utrudniał, a nieraz wprost wykluczał inicjatywę i samodzielność działania pracowników na kierowniczych stanowiskach we wszystkich ogniwach organizacyjnych pionu ZUT. Powódź przepisów regulowała w sposób sztywny wszystkie odcinki działalności a kontrola bankowa wydatków i funduszu płac uniemożliwiała odstępstwo od niezyciowych często przepisów. Załatwienie jakiejś sprawy zgodnie z wymaganiami życia i rozsądku, wymagało niejednokrotnie dużego, nieraz bezpłodnego wysiłku.

Nadmierna sprawozdawczość, wymagająca dużego nakładu pracy nie dawała zazwyczaj widocznych korzyści.

Zmiany zapoczątkowane w gospodarce społecznej w skali państwowej, znalazły swój oddźwięk i w naszej gospodarce schroniskowej. Wprowadzono już liczne uproszczenia m.in. w planowaniu. Centrala ZUT przyznaje podległym organom samodzielność w opracowywaniu planów finansowo-gospodarczych, limitując jedynie kilka elementów, jak wydajność pracy, wysokość nakładów na remonty średnie, bieżące i konserwacje, wysokość nakładów na wyposażenie oraz wskaźnik obniżki kosztów.

System taki jest konieczny w naszej działalności z uwagi na deficytowość turystyki a jednocześnie ograniczoną wysokość jej dofinansowania.

Rozszerzone zostały także uprawnienia dyrektorów Oddziałów w zakresie doposażenia obiektów; zawierania umów

na świadczenie usług; opracowywanie regionalnych jadłospisów; kontroli wykorzystania środków transportowych; spisowania na straty przekraczających ustalone normy a niezawinionych ubytków i t.p.

Dyrektorzy Oddziałów i Kierownicy obiektów z chwilą wejścia w życie siatki płac, będą mieli prawo do zaszerzowania swych pracowników w jej ramach i posiadanego funduszu płac, a kierownicy obiektów ponadto do angażowania i zwalniania swych pracowników. Do ich dyspozycji oddano również część budżetowego funduszu płac.

Przygotowywane jest poza tym całkowite przeniesienie organizacji wczasów do Oddziałów (przygotowywanie szlaków, kalkulacja i rozliczenia za udzielone wczasy) - oraz nadanie dyrektorom Oddziałów uprawnień dokonywania zmian w obrębie kwartału. Pozwoli to na uelastycznienie gospodarki funduszem płac.

Zredukowano wydatnie sprawozdawczość we wszystkich dziedzinach naszej działalności, zmniejszono ilość jej elementów i pozycji, kasując jednocześnie liczne obowiązki składania wniosków, opisów, rozliczeń i t.p.

Zachowano tylko w całości miesięczną sprawozdawczość dla Głównego Urzędu Statystycznego.

Zostały wprowadzone w działalności inwestycyjno-rementowej znaczne zmiany rozszerzające kompetencje dyrektorów Oddziałów oraz upraszczające pracę. Uprawniono ich do zatwierdzania: jednostkowych planów sfinansowania inwestycji; tytułów inwestycyjnych oraz inwestycji pozalimitowych, a prócz tego do przeprowadzania zmian (przerzutów) między składnikami tytułów inwestycyjnych.

W zakresie remontów przyznano uprawnienia do sporządzania planu remontów w ramach zatwierdzonego przez Komitet dla Spraw Turystyki planu finansowo-gospodarczego ZUT; do dokonywania zmian (przerzutów) w zakresie zatwierdzonego planu; do zlecania bezpośrednio większych remontów do 10.000 zł. prywatnym wykonawcom; a także do zlecania z pominięciem biur projektowych wykonania dokumentacji technicznej osobom trzecim do wysokości zł. 2.500.

Wszystkie te zmiany ułatwiają i upraszczają pracę kierowników Oddziałów i obiektów. Personel odciążony od licznych czynności manipulacyjnych, od nawału sprawozdawczości ma możliwość skierowania maksimum wysiłku na tak istotne i konieczne polepszenie obsługi turystów. Większa samodzielność działania umożliwia rozwój twórczej inicjatywy - korzystnej i pożądanej w pracy T-wa.

Zmiany te nie są ostateczne. Dalsze poszukiwania uproszczonych form gospodarki są w toku z myślą aby zapewnić turystom możliwie najwyższy poziom i zakres usług, przy jednoczesnym zmniejszeniu do minimum kosztów własnych.

KZ.

Widokówki kraj. znawcze

W 1952 r. Zarząd Urządzeń Turystycznych przejął prowadzenie uprzednio przez Oddział b.PTT w Polanicy Zdroju, a mieszczące się w Kłodzku, przy ul. Wałecznych 14 t.zw. "Laboratorium Fotograficzne i Filmowe".

Po przekazaniu mnóstwa piętrzących się początkowo trudności sprawa produkcji fotowidokówek - zaczęła wkraczać powoli na coraz to lepsze tory.

Obecnie w 1957 r. dorobek posiadającego odp.prawa wydawnicze, Działu Foto-Pamiętkarstwa O/ZUP, reprezentują o z t e r y Oddziały produkcyjne, a mianowicie: Oddział Fotolaboratorium i Pamiętkarstwa we Wrocławiu (ul. Mikołaja 51) z filią w Kłodzku; Oddział Fotolaboratorium w Jasie; najmłodszy, otwarty w 1955 r. Oddział Fotolaboratorium w Warszawie (ul.Świętojańska 12 AB) oraz Oddział Pamiętkarstwa w Krakowie (ul.Św.Stanisława 10) z podległymi sobie zespołami produkcyjnymi w Makowie Podhalańskim i Zakopenem.

Narazie zajmujemy się wybijającą się na czoło, przynoszącą coraz to lepsze wyniki, a obejmującą już w zasadzie zasięgiem swym całą Polskę, produkcją fotowidokówek krajoznawczych.

Poziom jej uległ ostatnio znacznej poprawie, choć posiada jeszcze wiele braków powodowanych m.in. pewnymi niedociągnięciami organizacyjnymi oraz niewystarczającym wyposażeniem w przestarzałą aparaturę i sprzęt. Należy jednak stwierdzić, że prace nad usprawnieniami organiza-

cyjnymi są w pełnym toku, a podjęte jednocześnie starania o nowoczesne zautomatyzowane koparki, suszarki itp. nie - zbędne utensylia fotolaboratoriów - są obecnie na najlep - szej drodze.

Zarząd Główny, doceniając znaczenie propagandowe fo - towidokówek krajoznawczych - wydał w sierpniu 1956 r., w porozumieniu z dyrektacją ZUT, zalecenie do wszystkich Okrę - gów zajęcia się sprawą inspirowania i poprowadzenia sze - rzej akcji obfotografowywania wartościowych z punktu wi - dzenia krajoznawstwa tematów. Jednocześnie polecił wejść - cie w ścisły kontakt z tymi z pośród w/w Fotolaboratoriów, w których zasięgu działalności znajdują się ich tereny.

W zaleceniu podkreślono, że akcja taka winna być starannie przemyślana i prowadzona planowo oraz systematy - cznie. Winna być poza tym oparta na doskonałej znajomości swego województwa wzgl. regionu i wszystkiego, co zachow - wał on i posiada w zakresie zabytków kultury i sztuki, etnografii, osiągnięć X-lecia, osobliwości przyrody bądź krajobrazu.

W tym celu podsunęto myśl sporządzenia przez każ - dy Okręg możliwie jak najkompletniejszych wykazów (wzgl. zestawień) takich tematów. Miał je sporządzać odpowiednio dobrany z pośród miejscowych działaczy krajoznawców - au - tor (redaktor), zarówno w oparciu o własną dobrą znajo - mość swego terenu, jak i o konsultacje z miejscowymi znaw - cami przedmiotu (konserwatorzy zabytków, historycy sztuki, przyrodniczy, etnografowie, geografowie itp).

Ma właściwego opracowania wykazów organizowane by - ły w poszczególnych okręgach narady robocze i programowe miejscowych zespołów z uczestnictwem, w większości wypad - ków, przedstawicieli Z.Gł. i ZUT oraz odp. Fotolaboratoriów.

Jak wynika z dotychczasowych osiągnięć, prace te na - brały w toku ich wykonywania specjalnej wagi i wyrazu. Ze - brane dotąd zestawienia, a nadesłane przez ZO rzeszowski, kielecki, olsztyński, łódzki i poznański - pozwalają są - dziś, że cały ich komplet da w sumie cenną aktualną infor - mację turystyczną o wszystkim, co z punktu widzenia potrzeb turystyki i krajoznawstwa naszego jest godnym uwagi, poznania i widzenia w Polsce.

Pod względem przydatności więc materiały te wykroczą niewątpliwie szeroko poza ustalony początkowo cel: - 1) dostarczenia naszym fotolaboratoriom informacji, co nale - ży upowszechniać za pomocą produkowanych przez nie fotowi - dokówek; 2) ułatwienia planowego inspirowania samej akcji obfotografowywania interesujących i wartościowych tematów.

Obecnie jasno już widać, że zebrane materiały, ujęte w okręgowych wykazach, mogą stać się niezbędnym vademecum dla PTTK, jego członków, komisji a także i dla wszystkich autorów przewodników i monografii turystyczno-krajoznawczych, redakcji naszych czasopism etc. Balsze zestawienia, których oczekuje się od pozostałych 12 Okręgów, o ile będą odp. starannie i wyczerpująco opracowane, potwierdzą powyższe bezwątpienia.

- - - - -

Sprawa zaopatrzenia kraju w wartościowe pod każdym względem fotowidokówki, których zresztą obecnie najwięcej - szym i n a j t a r ś z y m producentem są fotolaboratoria ZUT - stanowi ważny, stojący przed całym PTTK problem.

Produkcja wszystkich fotolaboratoriów ZUT-PTTK zaplanowana na r.ub. w ilości 12.769 tys., wyniosła faktycznie 14.667 tys. fotowidokówek. Wskutek tego przewidywana na 16.997 tys. zł. wartość produkcji - wzrosła do sumy 18.184 tys.zł. O z y s t y z y s k, jaki po odliczeniu kosztów własnych przyniesie FotoLaboratoria w r.ub. wynosi p o w o ż n ą k w o t ę 3.873.816 zł.

Wykazana produkcja nie pokrywa jeszcze faktycznego zapotrzebowania. Odbiera ją dotąd niemal całkowicie PPK-RUCH, rozprawdzając przez własną sieć kiosków w całym kraju. RUCH, kierując się przeważnie czysto handlowymi względami, zamawia tylko takie tematy, jakie w/g niego będą "chodliwe", nie biorąc prawie wcale pod uwagę wielu, ciekawych z naszego punktu widzenia, tematów - jedynie ze względu na to, że dotyczą one mniejszych, mniej znanych i uczęszczanych miejscowości.

Próby produkowania wprost dla terenowych ogniw organizacyjnych PTTK i na ich zamówienie - nie dają jak dotąd istotnych wyników. Przyczyną tego jest m.in. brak sum obrotowych na zakup fotowidokówek w FotoPam., które nie może realizować większych zamówień na warunkach kredytowych, zwłaszcza bez gwarancji szybkiego zwrotu należnych z tego tytułu kwot.

Jednocześnie zaś trzeba w y r a ż n i e podkreślić, że podejmowane p r ó b y wydawania fotowidokówek przez niektóre Okręgi wzgl. Oddziały we własnym zakresie nie dają zadowalających rezultatów choćby z tego względu, że produkcja taka kalkuluje się z reguły drożej. Jednocześnie zaś n i e m a istotnego powodu opóźnienia usług własnych PTTK-owskich wytwórni, przedstawiających jeszcze wielkie, a niewykorzystywane w pełni możliwości produkcyjne.

Weber podnoszonych tu i ówdzie głosów przeciw jakoby monopolistycznej działalności FotoPam wypada stanowczo

wyjaśnić, że korzystanie z jego usług nie stanowi w żadnym wypadku ograniczenia inicjatywy, uprawnień i swobody działania terenowych ogniw T-wa. Ogniwia te przecie mogą nadsyłać, własne lub swych aktywistów-fotografów, oczywiście dobre tylko tematycznie i technicznie zdjęcia, projektować napisy, a następnie zamawiać jedynie ich zreprodukowanie w wytwórniach PTTK, odbierając je do własnej, na własne ryzyko i konto rozprzedaży.

Fotowidokówka PTTK posiada ustalone detaliczne ceny sprzedażne na 1,10 zł. przy formacie 9 x 14; a 1,40 przy formacie 10 x 14.

Z ceny tej, która dotąd jest absolutnie bezkonkurencyjna, 10 gr. odprowadza się odrazu do SFOS, co daje zresztą T-wu z reguły znaczne korzyści w skutek dotowania z tego funduszu wielu ważnych dla turystyki inwestycji. Ze swej strony FotoPam daje odbiercy, a więc w naszym wypadku Okręgowi wzgl. zamawiającemu Oddziałowi odp. 25% rabat.

Wynikająca z potrącenia rabatu kwota ok. 26 gr. przy formacie 9 x 14, a 34 gr. przy 10 x 14 na jednej sztuce - stanowi już czysty zysk sprzedawcy.

Popierając i wykorzystując usługi naszych wlasnych przecie przedsiębiorstw, z jednej strony oszczędzamy sobie wszelkich kłopotów związanych ze skomplikowaną i kosztowną procedurą produkcyjną, a z drugiej organizując na swym terenie we własnym zakresie sprzedaż - zyskujemy pożądaną zwiększenie własnych działalnościowych środków finansowych. Poza tym przyczyniamy się do rozszerzenia we właściwym kierunku produkcji przynoszącej przecie pokładne zyski, obracane także w całości na potrzeby działalności całego T-wa.

Z ZAŁOŻONEJ KARTY

--- 0 ---

Dnia 27 marca r.b. zmarł
Prezes Oddziału PTTK w Warce
Kol. WIKTOR KRAWCZYK

Urodzony 28 marca 1899 r. w Dąbnowoli, pow. Grójce po-
święcił się zawodowi nauczycielskiemu i całe życie oddał na usłu-
gi młodzieży, której był wieloletnim serdecznym opiekunem i wycho-
wawcą.

Bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku
przystąpił Wiktor Krawczyk w zrujnowanym, a uciążliwym nadpilic-
kim mieście do wyteronej pracy przy organizacji, w ramach miejsco-
wego samorządu, podstaw nauczania powszechnego, pełniąc aż do
śmierci obowiązki nauczyciela i dyrektora Państwowej Szkoły Stop-
nia Podstawowego i Licealnego.

Jednocześnie wśród innych prac społecznych specjalną uwagę
poświęcił sprawom krajoznawstwa. Jego to zasługą było stworzenie
w Warce i poprowadzenie Oddziału najpierw b. PTK, a potem od 1951
roku - PTTK. Był też Krawczyk inicjatorem i twórcą wareckiego mu-
zeum krajoznawczego, na siedzibę którego, dzięki Jego staraniom,
przydzielono na przedmieściu Warki Winiarach, zabytkowy dworek Pu-
łaskich, położony wśród pięknego parku na skraju malowniczej skar-
py pilickiej. Muzeum poświęcone zostało zasadniczo Mazowszu Czer-
skiemu, a także i samej, posiadającej barwnie i ciekawe tradycje
historyczne, W a r c e. Wystarczy bowiem wspomnieć o bogatej jej
przeszłości z czasów dzielnicowych ka. Mazowieckich, o Czarnieckim,
Kazimierzu Pułaskim, Piotrze Wysockim, którego grób na cmentarzu
miejscowym otaczał Zmarły specjalnym sentymentem, a następnie o wy-
darzeniach 1863 r., dr. W. Matlakowskim - etnografie i krajoznawcy,
a wreszcie o bohaterskim przywództwie pilickim w czasie ostatniej
wojny.

Ze względu na cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe, tu-
dzież osobliwość Warecka, słynne niegdyś a ostatnio odnowione
w i n n i c e, zainicjował i prowadził usilne starania o przeznac-
zenie wydzielonego ośrodka popercelacyjnego na cele wczasów świą-
tecznych dla mieszkańców Warszawy i Radomia.

W Zmarłym tracimy wybitnego działacza-społecznika i zacnego,
pełnego skromności. Kolegę szczerze oddanego idei krajoznawstwa,
a którego piękne osiągnięcia przechowają trwale pamięć o Jego
Osobie.

Pogrzeb odbył się w dniu 30 marca b.r.
w Warce udział w nim wzięła liczna de-
legacja PTTK ze Skarbnikiem Z.Gł. -
Kol. St. Gabryszewskim na czele.

NOTATKI KRONIKARSKIE

I KOMUNIKATY

PARADOKSY

Tak zatytułowany został, zaczynający się słowaniami: - "rzadko udaje się nam przykopać kogoś tak na gorącym uczynku", - artykułik wydrukowany w nrze 43 wrocławskiego "SŁOWA POWSZECHNEGO" z 24/25 lutego b.r., a zamieszczony potem w całości w marcowym numerze Biuletynu Informacyjnego PTTK Okręgu Poznańskiego.

Niczym nadzwyczajnym jest wydrukowanie takiego, oczywiście inspirowanego, artykułiku w piśmie oficjalnym. Jednak w naszym wypadku, zamieszczenie go w oficjalnym Biuletynie Poznańskim nabiera dość specjalnego, budzącego dużą wątpliwość, wyrazu.

Nie cytujemy poszczególnych jego ustępów i stwierdzeń - trzeba jednak wyraźnie powiedzieć, że podawane w nim przykłady, liczby i wnioski - wyciągnięte są wyrywkowo, interpretowane tendencyjnie, a co gorsza nie zawsze zgodnie z prawdą!

Artykuł, otwierający obecny trzeci numer naszego Biuletynu, omawiający przebieg i treść VI Plenum Z.Gł. - wiele, "niejasnych" dotąd jakoby, problemów czyni ostatecznie jasnymi, wskutek czego otwieranie jakiegokolwiek poleniki, koniecznej niewątpliwie w innym wypadku, wydaje się tym razem prosto zbędne!

Zacytujemy jednak charakterystyczny passus, mający stanowić końcową część artykułiku wrocławskiego: - "Coś się psuje w państwie Duńskim. Wiadomo o tym nie od dziś. Krzywdzący podział sun budżetowych dolewa oliwy do ognia. Coraz silniej rozlegają się wołania o zorganizowanie zjazdu PTTK. Nie chodzi już o te lub inne paradoksy - przekonanie o tym, że w Zarządzie Głównym PTTK siedzi sporo osób, którym nie leży na sercu dobro turystyki polskiej, staje się coraz bardziej powszechne".

Czyżby istotnie Zarząd Okręgu Poznańskiego, mając swego stałego delegata, członka tak oskarżanego Zarządu Głównego, a ponadto obecnym przez swych przedstawicieli i na V-tym i na VI-tym Plenum - uważał za bardziej stosowne i wskazane przedrukowanie obcych, anonimowych wypowiedzi - negać chyba wy-

powiedzieć się otwarcie i bezpośrednio s a -
n e n u ?

Nacoo potrzebny wobec tego był tu, lansowa-
ny przez Biuletyn Poznański, porówn wrocław-
ski ?

R.

PS. - niezależnie od powyższego stwier-
dzić wypada z przyjemnością, że mar-
cowy Biuletyn Poznański zawiera na
30 stronkach, bardzo wiele wartości-
ciowego i interesującego materiału
o bogatych przejawach działalności
wielkopolskiego Okręgu i jego Od-
działów.

Podkreślić zwłaszcza należy wartość
i wysoką przydatność dla każdego
działacza turystyczno-krajoznawcze-
go, dołączonego do Biuletynu, a o-
pracowanego przez kol. Fr. Jaśkowiaka
10 stronicowego skryptu pt. "Wskaza-
nia praktyczne dla społecznego dzia-
lacza ochrony przyrody".

--- 0 ---

WIOSENNY RAID

GORSKI

Ziemie Tarnowskiej

Uczestnicy raidu zapoznają się w czasie od 28.IV
do 1.V.b.r. z pięknym szlakiem wiodącym przez szczy-
ty Beskidu Wyspowego i Pogorza Rożnowsko-Ciężkowic-
kiego, zwiedzając jednocześnie po drodze tak ciekawe
niejścowości jak np. Wiśnicz (zamek Lubemirskich),
Czchów i inne.

Zakończenie wędrówki w Kobyli Gródku nad j. Rożno
wskim.

Informacje i zgłoszenia 3-6 osobowych drużyn do
14.IV.b.r. w KFG - Oddział PTTK w Tarnowie ul. Bzier-
zyńskiego 2. Wpisowe wynosi 15 zł.

III WIOSENNY RAID

SWIETOCERZYSKI

Raid organizują na 8 trasach Oddziały PTTK w Sta-
rachowicach i w Łodzi w czasie od 23.IV do 1.V. b.r.
Zakończenie w Kielcach.

Drużyny w składzie ok. 6 osób - winny zgłaszać
się do 10.IV.b.r. do Oddziału PTTK w Starachowicach
- Technikum Bud.Sanoch. - ul. 1-go Maja 4. Wpisowe
wynosi 35 zł.

IMPREZY MALBORSKIE

Słynny zamek krzyżacki w Malborku przejęty został ostatnio od ZUT przez tutejszy Oddział PTTK.

W związku z przygotowywaniem obchodu 500-lecia wyzwolenia z pod władzy Krzyżaków - projektuje się w czerwcu b.r. - zorganizowanie w Malborku szeregu atrakcyjnych imprez turystycznych, a m.in. Spływu kajakowego Wisłą i Nogatem, przedstawień na dziedzińcu zamkowym w postaci adaptacji widowiskowych Krzyżaków Sienkiewicza i Kanrada Wallenroda Mickiewicza.

Z Oddz. PTTK i Komitet Obchodu w Malborku prosi turystów z całej Polski o udział i liczne przybycie, jak również o pomoc materialną na konserwację zamku.

CENTRALNA WYSTAWA KRAJOZN.-TURYSTYCZNA

Otwarta została 25.III.b.r. w Muzeum Historycznym w Warszawie (Rynek St.Miasta). Uroczystego otwarcia dokonał minister Oświaty W.Bieńkowski przy udziale licznych działaczy oświatowych i krajoznawczych.

Wystawa posiada zgrupowane w kilku zażytkowych salach Muzeum wszechstronne i bardzo ciekawe ekspozycje obrazujące prace krajoznawcze kół młodzieżowej z dziedziny turystyki, przyrody, etnografii, zażytków kultury itp.

Zebrałe starannie ekspozycje przypominają jednocześnie o świetnej kartce działalności sekcji młodzieżowej b.PTK, prowadzonej przez obecnego na wystawie honorowego jej gościa prof. L.Węgrzynowicza.

Planując wycieczki do Warszawy - należy uwzględnić w programie zwiedzenie tej interesującej i pouczającej wystawy, która czynna będzie przez cały kwiecień.

OPREZIAK PTTK W PRZEMYSŁU, ul. Władyczo 3.

Po wyberach nowego Zarządu, planuje m.in.następujące imprezy, które winny szerzej zainteresować turystów z całej Polski.

1. - czterodniową wędrowkę po połudn. części Roztocza Lub. (od 23.IV.br.)
2. - 3-dniowy okrężny raid kolarski na trasie Przemysł - Jarosław - Leżajsk - Kańczuga - Dubiecko

ko-Przenyśi. (20-22.VII.b.r.)

3. - wędrowkę po Górach Słonnych (koniec maja)
4. - spływ kajkowy Sanem z Sanoka do Przenyśia w oparciu o nowootwartą stację turystyczną w Babicach.

Ponadto wydał Oddział Przenyśki - na 12 str. formatu 1/2 ark.kanc.

Nr. 1 Biuletynu "Turystycznym Szlakiem", zawierający ciekawy artykuł o początkach Przenyśia (z wklejoną dobrą reprodukcją fotografii) oraz wiadomości bieżące.

Staranną okładkę zdobi reprodukcja zabytkowej baszty.

BIULETYN MAZOWSZA

Ukazał się drukiem nr. 1 Mazowsza, biuletynu Oddziału PTTK w Grodzisku Mazowieckim.

Dobra jest okładka z wizerunkiem zabytkowego dworka Skarbków, siedziba przyszłego organizowanego przez Oddział regionalnego muzeum krajoznawczego. Słabe natomiast są niestety teksty jak np. "Krótki rys historii Mazowsza".

Układ nieco staroświecki, choć naogół przyjemny, zresztą uzależniony od możliwości drukarni w Błoniu.

Na przyszłość niezależnie od konieczności lepszego opracowywania drukowanych artykułów - pożądanym jest zwrócenie raczej więcej uwagi na tematykę własnego grodziskiego regionu.

VI OGÓLNOPOLSKI RAID TURYSTYKI KOŁARSKIEJ

Powołany został zespół organizacyjny z pośród aktywistów kolarskich warszawskich i terenowych pod przewodnictwem wprez. KTK - Kol.W.Gabary.

Wszystkie Okręgi i Oddziały proszone są o rozpoczęcie już teraz prac propagandowych, treningów itp.

MORSKA SZKOŁKA ŻEGLARSKA

Konisja Żeglarska przy Z.Okr. w Koszalinie planuje uruchomienie w lecie b.r. morskiej szkoły żeglarskiej w Darłównku.

Wstępne przeszkolenie kandydatów z pośród członków PTTK przez S.Tur. LPZ dla otrzymania patentu żeglarskiego oraz zajęcia praktyczne odbywać się będą w Mielnie Koszalińskim.

Informacje w Z.Okr.Koszalin, ul. Zwycięstwa 39.

PRZEGLĄD SPORTOWY -
W-WA, MOKOTOWSKA 24.

Wprowadza na swe łany dział turystyczny. W związku z tym redakcja prosi o przekazywanie dla celów propagandowych bezpośrednio wszelkich informacji (miejsce, termin, warunki: ekwipunek, koszty, zapisy) o imprezach turystycznych z całej Polski - conajmniej jednak na 10 dni przed ich terminem. We własnym, dobrze zrozumianym interesie, powinniśmy ofertę tę jak najszerszej wykorzystać.

OPCLE I OKOLICE

Z. Okręgu PTTK w Opolu zainicjował opracowanie i druk przewodnika turystycznego po mieście i jego okolicach.

Inicjatywę poparło Prezydium WRN i Komitet Wojew. PZPR, a FCS-WRN udzielił na jej realizację 10 tys. zł pożyczki. Spłatę pożyczki zagwarantował szłonek redakcji przewodnika kol. J. Spiechowicz - własną pensją.

Obecnie gotów jest już cały materiał tekstowy i ilustracyjny, a druku podjęły się Opolskie Zakłady Graficzne.

Przewodnik o formacie B 5, który ukaże się w II poł. kwietnia b.r. - będzie posiadał ok. 130 str. druku, ok. 30 ilustracji, plan miasta i najbliższych okolic oraz tablicę geneologiczną Piastów.

OSRODEK KRAJOZN.-TURYSTYCZNY PTTK
W ZUBRZYCY GORNEJ

Zabytkowy Dwór Moniaków i jego zespół Orawskich eksponatów etnograficznych - wzbogaca się o zakupioną ostatnio w Jabłonce przez Wojew. Konserwatora Zabytków zabytkową chałupę drewnianą - "z wyżką".

Ciekawy ten obiekt zostanie po rozbiorowaniu w Jabłonce przewieziony do Zubrzyicy i ustawiony tam na wiosnę b.r.

MYSLENICKI JUBILEUSZ

W związku z 25-leciem pracy Oddziału PTTK w Myslenicach, założony przez b.PTT - wydano specjalny biuletyn informacyjny oraz zaplanowano - na br - budowę na części fundamentów d. obserwatorium astronomicznego schroniska na Łysinie (Lubomir). Schronisko to stanie się ważnym punktem oparcia na turystycznym szlaku Beskidu Średniego.

STACJA TURYSTYCZNA W RZEKACH

Stacja turystyczna w Rzekach (G o r o e) znajdująca się dotąd u zbiegu szlaku żółtego (z Turbacza) i niebieskiego (z Mogielnicy) -- przeniesiona została do Leśniczówki.

Miejsce latem 20 - wyposażenie turystyczne-kuchnia na miejscu.

ODZIAŁ PTTK W SZAMOTULACH (Wlkp)

Staraniem Oddziału w związku z zeszłorocznym obchodem 500-lecia nadania praw miejskich Szamotułom - wydano przewodnik p.t. "Gród Halszki".

Autorem jest prof. Ludwik Gonolec.

SAMOCHODY DLA PTTK

Centrala ZUT komunikuje o możliwościach ewent. nabycia używanych samochodów osobowych, nadających się m.in. do przerobienia na furgonetki.

Typ "Gaz 67", zużycie paliwa 16 l na 100 km.
Cena ok. 15.000 zł.

Ogniwa organizacyjne PTTK, posiadające odp. środki własne mogą poinformować się o szczegółach i ew. złożyć zapotrzebowanie w Centrali ZUT (Zaopatrzenie).

TURYSTYKA PODWODNA

Komisja Turystyki Podwodnej (płetwonurków) powstała w Warszawie 25.I.b.r. - zwraca się z apelem do miłośników i amatorów tej nowożytnej dziedziny turystycznej - o podawanie swych nazwisk i adresów (Warszawa, Senatorska 11).

Redakcja Biuletynu - przypomina i prosi wszystkie Komisje Społeczne oraz centralne i terenowe ogniwa organizacyjne PTTK o obfitsze i terminowe nadsyłanie zapytań, wiadomości i informacji dotyczących wszelkich interesujących T-wo zagadnień, wydarzeń, imprez, osiągnięć itp.

Numer niniejszy ukończono 3.IV.1957 r.